

- Stały Komitet CCBE: przemówienie Michaela O’Flaherty’ego dyrektora Agencji Prawa Podstawowych Unii Europejskiej
- Ataki na prawników na agendzie Parlamentu Europejskiego
- Europejska konwencja o zawodzie prawnika: Gwarancja prawidłowego sprawowania wymiaru sprawiedliwości i poszanowania praworządności
- Międzynarodowe zasady dostępu transgranicznego do e-materiału dowodowego: CCBE wzywa komisję do odroczenia negocjacji z USA i Radą Europy
- Słowacja przyjmuje zgodny z RODO Kodeks etyki dla adwokatów i radców prawnych
- Gwarancje proceduralne
- Adwokatura w Finlandii świętuje swoje stulecie
- Skuteczność dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach środowiskowych i sposób wdrożenia przez UE Konwencji z Aarhus
- Przeciwdziałanie praniu pieniędzy – Ponadnarodowa ocena ryzyka
- Przewodniczący Komisji CCBE

Wysłuchanie w Podkomisji Praw Człowieka (DROI) Parlamentu Europejskiego.

STAŁY KOMITET CCBE: PRZEMÓWIENIE MICHAELA O’FLAHERTY’EGO DYREKTORA AGENCJI PRAWA PODSTAWOWYCH UNII EUROPEJSKIEJ

W dniu 28 września odbyło się posiedzenie Stałego Komitetu CCBE w Wiedniu, podczas którego jego członkowie omówili kwestie ważne dla adwokatów i radców prawnych oraz adwokatów i samorządów prawniczych w UE. CCBE ciepło powitała bardzo szczególnego gościa: Michaela O’Flaherty’ego dyrektora Agencji Prawa Podstawowych Unii Europejskiej.

Michael O’Flaherty omówił kluczowe kwestie dotyczące ochrony praw podstawowych, np. wyraźnie widoczną rolę adwokatów i radców prawnych w tym obszarze, a także problemy związane z przestrzeganiem praworządności, migracją i sztuczną inteligencją.

Podkreślił istotną rolę CCBE jako lidera w tym zakresie oraz wskazał na niektóre działania podejmowane w tym obszarze, a w szczególności te podejmowane na rzecz zagrożonych adwokatów i radców prawnych na świecie oraz nagrodę CCBE dedykowaną prawom człowieka, którą w 2018 roku CCBE przyznało polskiemu adwokatowi Mikołajowi Pietrzakowi za jego wyjątkowe zaangażowanie i nieustającą pracę na rzecz poszanowania praw człowieka i praworządności.

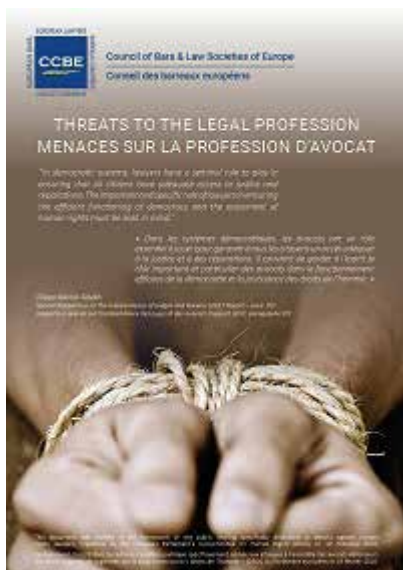
Podkreślił także uderzający brak solidarności i wzajemnego wsparcia, gdy chodzi o politykę migracyjną. Dodatkowo przypomniał zgromadzonym o ogromnej roli adwokatów i radców prawnych w obszarze procedur azylowych, w tym postępowań odwoławczych i zachęcił CCBE do dalszego reagowania na rozwój sytuacji migracyjnej i wspierania procesu migracji zwłaszcza w Grecji.

Na zakończenie Pan O’Flaherty podzielił się z uczestnikami swoimi oczekiwaniami, gdy chodzi o sztuczną inteligencję, np. potrzebą, aby CCBE przekazała swoje uwagi na temat kwestii jakości i przyjętej regulacji oraz konieczność zapewnienia ochrony praw człowieka poprzez skuteczne stosowanie zapisów Karty praw podstawowych.

Przemówienie Michaela O’Flaherty’ego dyrektora Agencji Prawa Podstawowych Unii Europejskiej podczas posiedzenia Stałego Komitetu w Wiedniu

ATAKI NA PRAWNIKÓW NA AGENDZIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

W dniu 19 lutego Podkomisja Praw Człowieka Parlamentu Europejskiego przeprowadziła wysłuchanie poświęcone atakom na prawników w Brukseli.

Każdego dnia adwokaci i radcowie prawni są napastowani, otrzymują pogróżki, są karani i zatrzymywani a nawet mordowani, tylko za to, że wykonują swoje obowiązki zawodowe. W ostatnich latach ataki nasiliły się na całym świecie, w tym w Europie.

Podczas wysłuchania zwrócono uwagę na różne rodzaje prześladowań, których doświadczają adwokaci i radcowie prawni; omówiono przykłady z krajów, w których adwokaci i radcowie prawni stają się ofiarami naruszeń praw człowieka, np. Azerbejdżan, Chiny, Kazachstan czy Turcja.

Mając na uwadze taki niepokojący rozwój sytuacji, przewodniczący Komisji Praw Człowieka CCBE, Patrick Henry podkreślił potrzebę podjęcia przez Unię Europejską wyraźnych inicjatyw ukierunkowanych na zapewnienie wsparcia adwokatom i radcom prawnym, którzy każdego dnia pracują na rzecz ochrony praw człowieka. Każdy atak na adwokata lub radcę prawnego stanowi naruszenie praw podstawowych wszystkich ludzi.

W trakcie wysłuchania Pier Antonio Panzeri, przewodniczący Podkomisji Praw Człowieka i poseł do Parlamentu Europejskiego powiedział, że: „Każdy atak na adwokata czy radcę prawnego stanowi atak na sprawiedliwość i podstawowe zasady praworządności”.

Zachęcamy do obejrzenia [filmu](#) nakręconego na te okazję przez CCBE.

CCBE wydała także broszurę poświęconą tematyce zagrożeń, na które narażeni są adwokaci i radcowie prawni. Jest ona dostępna [tutaj](#).

Całe nagranie z wysłuchania jest dostępne na [stronie Parlamentu](#).

EUROPEJSKA KONWENCJA O ZAWODZIE PRAWNIKA: GWARANCJA PRAWIDŁOWEGO SPRAWOWANIA WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI I POSZANOWANIA PRAWORZĄDNOŚCI

W dniu 31 stycznia 2019 r. Komitet Ministrów Rady Europy podjął decyzję o przeprowadzeniu studium wykonalności w odniesieniu do europejskiej konwencji o zawodzie prawnika. Decyzja jest wynikiem rekomendacji Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy ze stycznia 2018 roku, w której Zgromadzenie wezwało do opracowania takiego dokumentu.

Po przeprowadzeniu konsultacji w ramach stosownych komisji, Komitet Ministrów zaakcentował swoje obawy, gdy chodzi o „zagrożenia występujące w określonych kontekstach krajowych dla bezpieczeństwa i niezależności adwokatów i radców prawnych oraz możliwości skutecznego wywiązania się przez nich ze swoich obowiązków zawodowych.”

Komitet Ministrów przypomniał ponadto, że „adwokaci i radcowie prawni odgrywają kluczową rolę w procesie sprawowania wymiaru sprawiedliwości i że swobodne wykonywanie zawodu adwokata czy radcy prawnego jest niezbędne do uzyskania sytuacji, w której podstawowe prawo do rzetelnego procesu sądowego zagwarantowane zapisem art. 6 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka jest przestrzegane w całej rozciągłości.”

Studium wykonalności powinno zostać przeprowadzone do końca 2019 roku.

CCBE wspiera prace Rady Europy nad europejską konwencją o zawodzie prawnika. CCBE jest zdania, że w chwili obecnej taki wiążący dokument jest potrzebny, aby móc zapewnić skuteczną ochronę zawodu adwokata i radcy prawnego, którego misja jest decydująca dla zagwarantowania dostępu do wymiaru sprawiedliwości i ochrony praw człowieka oraz fundamentalnych wolności.

Na stronie CCBE jest dostępna [podstrona dedykowana zagadnieniu europejskiej konwencji o zawodzie prawnika](#). Na stronie zgromadzone zostały poświęcone tej tematyce dokumenty Rady Europy, istniejące już instrumenty międzynarodowe i europejskie dotyczące zawodu adwokata i radcy prawnego oraz stosowne dokumenty CCBE.

MIĘDZYNARODOWE ZASADY DOSTĘPU TRANSGRANICZNEGO DO E-MATERIAŁU DOWODOWEGO: CCBE WZYWA KOMISJĘ DO ODROCZENIA NEGOCJACJI Z USA I RADĄ EUROPY

W następstwie krytycznej oceny reform zaproponowanych do międzynarodowych zasad stosowanych w obszarze międzynarodowego dostępu do e-materiału dowodowego do celów postępowania karnego, CCBE opracowała kilka swoich [zaleceń](#).

W związku z zaproponowaną regulacją [w sprawie europejskiego nakazu wydania dowodów dotyczącego elektronicznego materiału dowodowego w sprawach karnych i europejskiego nakazu zabezpieczenia dowodów dotyczącego elektronicznego materiału dowodowego w sprawach karnych](#) („wniosek w sprawie e-materiału dowodowego”), w ostatnim czasie Komisja przedstawiła [dwa mandaty negocjacyjne](#), jeden dotyczący negocjacji z USA a drugi Drugiego protokołu dodatkowego do sporządzonej w Budapeszcie Konwencji Rady Europy o cyberprzestępczości. Dla organów ochrony porządku publicznego zaproponowane regulacje przewidują możliwość wymuszenia przekazania danych w obrocie międzynarodowym bez konieczności zawierania Traktatu o wzajemnej pomocy prawnej na działających w innej jurysdykcji podmiotach świadczących usługi.

Taka bezpośrednia współpraca organów porządku publicznego z dostawcą usług zagroziłaby funkcjonowaniu obecnego systemu, który bazuje na ścisłych procedurach nadzoru sądowego i naraziłaby na szwank poufność informacji wymienianych pomiędzy adwokatem/ radcą prawnym i klientem. Zaproponowane regulacje mają służyć zapewnieniu lepszych możliwości uzyskania skutecznego dostępu do e-materiału dowodowego w obrocie transgranicznym.

CCBE odnotowuje braki widoczne w obecnych regulacjach oraz ich fragmentację proceduralną. Jednakże, usunięcie istniejących gwarancji, które stanowią nieodłączny element procesu zawierania Traktatów o wzajemnej pomocy prawnej może skutkować znaczącym ograniczeniem gwarancji proceduralnych. Zamiast tego CCBE opowiada się podejściem przewidującym przegląd i poprawę istniejących procedur dot. świadczenia wzajemnej pomocy prawnej, np. poprzez przyśpieszenie ich stosowania za pomocą digitalizacji i środków, które zapewniłyby administracji krajowej lepsze możliwości obsługi otrzymywanych przez nią wniosków zagranicznych.

CCBE jest zdania, że jak długo Parlament Europejski nie zajmie stanowiska w kwestii wniosku dotyczącego e-materiału dowodowego, tak długo dla Komisji Europejskiej jest za wcześnie aby podejmować próby negocjowania instrumentów międzynarodowych, dla których punkt odniesienia stanowiłby wniosek dot. e-materiału dowodowego. Toteż CCBE wzywa do przełożenia negocjacji do czasu przedstawienia ostatecznego stanowiska w tym zakresie przez Parlament Europejski.

W swojej opinii CCBE zwraca uwagę na trzy kluczowe [zalecenia](#) dotyczące środków ostrożności, oraz na siedem zaleceń warunkowych w sytuacji gdyby wniosek był dalej procedowany obecną ścieżką poprzez wprowadzenie bezpośrednich instrumentów współpracy.

Stanowiska i przewodniki CCBE

- » [Ocena amerykańskich przepisów dotyczących pracy w chmurze przez CCBE \(28/02/2019\)](#)
- » [Zalecenia CCBE dotyczące opracowania międzynarodowych zasad dostępu transgranicznego do e-materiału dowodowego \(28/02/2019\)](#)

SŁOWACJA PRZYJMUJE ZGODNY Z RODO KODEKS ETYKI DLA ADWOKATÓW I RADCÓW PRAWNYCH

Tak, wiemy, „jeżeli jeszcze raz usłyszę RODO...”. Jednak pomimo nadmiaru wiadomości dotyczących RODO na rynku usług prawnych, mamy dla Was kilka dobrych wiadomości.

Dnia 4 grudnia 2018 roku Urząd Ochrony Danych Osobowych w Republice Słowackiej (Urząd) zatwierdził Kodeks postępowania Słowackiego Stowarzyszenia Prawników zgodnie z art. 40 RODO jako konkretne narzędzie do interpretacji zasad wynikających z RODO dla sektora zawodów prawniczych. Z historycznego punktu widzenia jest to pierwszy kodeks postępowania zatwierdzony na Słowacji i najprawdopodobniej jeden z pierwszych kodeksów postępowania opartych na przepisach RODO i zatwierdzonych w Unii Europejskiej.

Słowackie Stowarzyszenie Prawników prowadziło prace nad Kodeksem postępowania oraz konsultacje wewnętrzne od sierpnia 2017 roku. Stowarzyszenie powierzyło opracowanie Kodeksu postępowania grupie roboczej ds. prawa publicznego oraz podgrupie ds. RODO działającej w jego ramach. Wszyscy prawnicy mieli możliwość przekazania uwag na temat Kodeksu postępowania za pośrednictwem strony internetowej Słowackiego Stowarzyszenia Prawników.

Brzmienie Kodeksu postępowania było kilkakrotnie zmieniane w ramach postępowania przed Urzędem. Ogólnie rzecz biorąc, podejście Urzędu było bardzo konstruktywne i profesjonalne. Można też było otwarcie przedyskutować kwestie związane z RODO i prawnikami z przedstawicielami Urzędu.

Kodeks postępowania odnosi się do wielu kwestii dotyczących ochrony danych osobowych, które przez długi czas były problematyczne lub stanowiły źródło wątpliwości dla adwokatów i radców prawnych starających się zapewnić zgodność z przepisami lub świadczących usługi prawne w tym zakresie. Dla przykładu, Kodeks postępowania wyjaśnia rolę adwokatów i radców prawnych jako administratorów danych, podstawę prawną przetwarzania danych osobowych, rozróżnia pomiędzy obowiązkami mikrokancelarii prawnych, a także małych i średnich kancelarii, określa obowiązki względem osób niebędących klientami czy wyjaśnia kwestię świadczenia usług administratora bezpieczeństwa informacji przez prawników itd.

Zapisy Kodeksu zostały uzupełnione praktycznymi przykładami, badaniami przypadków oraz listami kontrolnymi. Jeżeli jesteście zainteresowani treścią Kodeksu, zachęcamy do odwiedzenia [strony internetowej Słowackiego Stowarzyszenia Prawników](#).

Ochrona danych osobowych to bardzo szczególna kwestia dla adwokatów i radców prawnych ze względu na zobowiązanie do zachowania poufności. Mamy nadzieję, że przyjęty Kodeks postępowania pomoże adwokatom/ radcom prawnym, klientom, a także Urzędowi Ochrony Danych Osobowych w radzeniu sobie z tymi szczególnymi, a często przeciwstawnymi sobie, zasadami.

Przedstawicielstwo Słowackiego Stowarzyszenia Prawników w CCBE

GWARANCJE PROCEDURALNE

Komisja jest w trakcie sporządzania sprawozdania na temat wdrożenia dyrektywy w sprawie [prawa dostępu do adwokata](#). Sprawozdanie będzie dostępne w listopadzie 2019 roku. 20 grudnia 2018 roku Komisja opublikowała (a) [Sprawozdanie z wdrożenia dyrektywy 2010/64/UE w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym](#) oraz (b) drugie [Sprawozdanie z wdrożenia dyrektywy w sprawie prawa do informacji](#) (sprawozdanie z oceny wdrożenia dyrektywy w sprawie prawa dostępu do adwokata zostanie sporządzone według tego samego formatu).

Państwa członkowskie muszą wdrożyć [dyrektywę 2016/1919/UE w sprawie pomocy prawnej z urzędu dla podejrzanych i oskarżonych w postępowaniu karnym](#) przed 25 maja 2019 r. Dyrektywa ustanawia wspólne normy minimalne dotyczące prawa do pomocy prawnej z urzędu dla:

- (a) podejrzanych i oskarżonych w postępowaniu karnym; oraz
- (b) osób, których dotyczy wnioski w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania.

ADWOKATURA W FINLANDII ŚWIĘTUJE SWOJE STULECIE

Samorząd Adwokacki w Finlandii powstał w 1919 roku. Obecnie jest to organizacja, której działania są regulowane na podstawie Ustawy o adwokaturze z 1958 r. Samorząd zrzesza ponad 2 100 członków. Zadania ustawowe organizacji obejmują regulowanie i nadzorowanie działań podejmowanych przez adwokatów i radców prawnych. Pozostałe kluczowe cele obejmują poprawę jakości usług prawnych, edukowanie i wspieranie członków Samorządu, a także aktywny udział w pracach legislacyjnych.

Uroczystości rocznicowe będą obchodzone przez cały rok pod hasłem „Prawnicy w obronie praworządności”. Sekcje lokalne Samorządu będą organizowały szereg działań na terenie całej Finlandii. Ponadto Samorząd Adwokacki w Finlandii opublikował imponujący film wideo przedstawiający sylwetki uznanych i dobrze rokujących prawników. Film zatytułowany „Our Dreams Change the World” [PL: Nasze marzenia zmieniają świat] skupia się na podkreśleniu wartości i pracy prawników.

[„Mam marzenie. Marzy mi się świat, w którym nikt nie jest zniewolony tylko dlatego, że nie jest w stanie obronić swoich praw. I że jeżeli ktoś poprosi mnie o pomoc, będę mógł mu jej udzielić.”](#)

SKUTECZNOŚĆ DOSTĘPU DO WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI W SPRAWACH ŚRODOWISKOWYCH I SPOSÓB WDROŻENIA PRZEZ UE KONWENCJI Z AARHUS

Dnia 20 września Komisja opublikowała kwestionariusz/ dokument konsultacyjny dotyczący skuteczności dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach środowiskowych i sposobu wdrożenia przez UE Konwencji z Aarhus. Odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszu można udzielać do 14 marca.

Zdaniem Stałego Przedstawicielstwa CCBE w Luksemburgu dostęp do wymiaru sprawiedliwości i zgodność z Konwencją z Aarhus mają zasadnicze znaczenie, ponieważ dostęp do wymiaru sprawiedliwości stanowi jeden z najważniejszych filarów praworządności. Stałe Przedstawicielstwo w Luksemburgu opracowało projekt odpowiedzi, w którym określono, dlaczego unijne rozporządzenie Aarhus wymaga nowelizacji i jakie kwestie mają zasadnicze znaczenie pod kątem zgodności z Konwencją z Aarhus. Stałe Przedstawicielstwo w Luksemburgu przedstawiło również propozycje zmian, jakie należy wprowadzić do unijnego rozporządzenia Aarhus.

PRZECIWDZIAŁANIE PRANIU PIENIĘDZY – PONADNARODOWA OCENA RYZYKA

Dnia 18 stycznia CCBE uczestniczyła w drugich konsultacjach Komisji dotyczących ponadnarodowej oceny ryzyka za rok 2019 (tzw. SNRA). Komisja jest w trakcie aktualizacji Sprawozdania w tym zakresie z 2017 roku (w którym bardzo krytycznie oceniono zawody prawnicze). Sprawozdanie Komisji zostanie opublikowane w czerwcu 2019 roku. Przed posiedzeniem CCBE wysłało uwagi do Komisji w sprawie wyniku poprzedniego sprawozdania SNRA i określiło kwestie, do których – ma nadzieję – odniesie się Komisja w zaktualizowanym sprawozdaniu.

PRZEWODNICZĄCY KOMISJI CCBE

Każdego roku pojawiają się wakaty na stanowiskach przewodniczących i wiceprzewodniczących komisji. Zanim opublikowane zostanie wezwanie do składania kandydatur na wakujące stanowiska Prezydencja CCBE przeprowadza ocenę danej funkcji, istotności i działalności poszczególnych Komisji i Grup roboczych. W 2019 roku Prezydencja zatwierdziła zaktualizowany Regulamin dla Komisji i Grup roboczych, w których występuje wakat na stanowisku przewodniczącego.

W bieżącym roku powołano następujące osoby na stanowisko przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego:

- » Komisja Deontologii Bertrand Debosque jako Przewodniczący i Nick Fluck jako Wiceprzewodniczy;
- » Komisja Praw Człowieka: Stefan von Raumer jako Przewodniczący;
- » Komisja ds. międzynarodowej obsługi prawnej: Carlo Forte jako Przewodniczący
- » Grupa robocza ds. ubezpieczeń została przemianowana na Komisję, a jej przewodniczącym został Herman Buysens;
- » Komisja ds. prawa w obszarze IT: Carla Secchieri została powołana na wiceprzewodniczącą;
- » Prawo karne: Przewodniczącym został Ondrej Laciak.

Delegatury przedstawiły bardzo dobre kandydatury. Wybór kandydata nie zawsze był łatwy, ponieważ przedstawiono bardzo mocnych kandydatów, a ich kompetencje często były sobie równe i mogły skutecznie przyczynić się do prac Komisji.

Prezydent CCBE pogratulował nowym przewodniczącym i wiceprzewodniczącym, i życzył im wielu sukcesów w realizacji swoich zadań.

▷ e-Curia – aktualizacja Przewodnika CCBE

CCBE zaktualizowała swój przewodnik po aplikacji e-Curia (Przewodnik jest dostępny na [stronie CCBE](#)). Praktyczne wytyczne są adresowane do prawników i mają pomóc im uniknąć niespodzianek, a także zrozumieć poszczególne procedury.

e-Curia jest przeznaczona dla prawników oraz przedstawicieli Państw członkowskich, instytucji, organów, urzędów i agencji Unii Europejskiej. System ten ułatwia wymianę dokumentów procesowych z Rejestrem Trybunału Sprawiedliwości i Sądu UE drogą elektroniczną. Począwszy od 1 grudnia 2018 roku, aplikacja e-Curia (która była opcjonalna) stanowi jedyną możliwość wymiany dokumentów prawnych pomiędzy przedstawicielami stron a Sądem UE. Przedstawiciel strony, która nie ma jeszcze dostępu do aplikacji e-Curia, będzie musiał zwrócić się z wnioskiem o otwarcie konta. Mamy nadzieję, że zaktualizowany Przewodnik CCBE okaże się przydatny.

▷ „33 orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie europejskiego nakazu aresztowania”

Europejska Jednostka Współpracy Sądowej (Eurojust) opublikowała niedawno [Przegląd orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczącego europejskiego nakazu aresztowania za rok 2018 \(ENA\)](#).

Jest to praktyczny przewodnik do wykorzystania przez organy sądowe w poszczególnych państwach członkowskich, które uczestniczą w procesie reagowania wymiaru sprawiedliwości na przestępczość transgraniczną. Przegląd zawiera wyjątkowy zestaw związanych podsumowań orzeczeń w tym zakresie. Ponadto wymienia te orzeczenia wraz hiperłączami, które są istotne w odniesieniu do konkretnych aspektów ENA. Przewodnik ten będzie przydatny dla praktyków. Aby uzyskać więcej informacji i szczegółową prezentację na ten temat, proszę kliknąć [tutaj](#).

NADCHODZĄCE WYDARZENIA

14.03.2019 r. Posiedzenie Okrągłego Stołu w sprawie przyszłości Europejskiego Trybunału Praw Człowieka – Bruksela

29/03/2019 r. Stały Komitet – Rzym

17/05/2019 Sesja plenarna – Porto